

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-04-12

Vår referens

Anna Ekendahl

Utvecklingssekreterare

anna.ekendahl@malmo.se

Nämndinitiativ från Sverigedemokraterna om krafttag mot brottslighet inom hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen

HVO-2026-2128

Sammanfattning

Persson Ekström (SD) och Holmgren Gellersten (SD) har med rätt enligt 4 kap. 20 § kommunallagen väckt ett ärende i hälsa-, vård- och omsorgsnämnden genom ett nämndinitiativ. I nämndinitiativet föreslår initiativtagarna att förvaltningen ska få i uppdrag att införa nya rutiner och stödåtgärder kopplat till när brott sker inom nämndens verksamhet. Initiativtagarna föreslår:

- att ge förvaltningen i uppdrag att införa rutiner som innebär att alla kända misstänkta brott inom förvaltningens verksamhet ska polisanmälas rutinmässigt och omgående
- att ge förvaltningen i uppdrag att vidta relevanta stödåtgärder till offer, medarbetare såväl som Malmöbor med insatser, som utsätts för brott inom förvaltningens verksamhet
- att ge förvaltningen i uppdrag att säkerställa att rutinerna och förvaltningens hantering av händelser ej påverkar rättsväsendets hantering av polisanmälan negativt
- att uppdragen redovisas till nämnden.

Nämnden har givit förvaltningen i uppdrag att återkomma till nämnden med underlag för att kunna ta ställning till nämndinitiativets förslag till beslut. Denna tjänsteskrivelse utgör detta underlag.

Förslag till beslut

1. [Klicka här för att ange text.](#)

Beslutsunderlag

- Nämndinitiativ

- G-Tjänsteskrivelse HVON 2026-04-29 Nämndinitiativ från Sverigedemokraterna om krafttag mot brottslighet inom förvaltningen

Beslutsplanering

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden 2026-03-25

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2026-04-21

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden 2026-04-29

Ärendet

Persson Ekström (SD) och Holmgren Gellersten (SD) har med rätt enligt 4 kap. 20 § kommunallagen väckt ett ärende i hälsa-, vård- och omsorgsnämnden genom ett nämndinitiativ. I nämndinitiativet föreslår initiativtagarna att förvaltningen ska få i uppdrag att utreda åtgärder för att införa nya rutiner och stödåtgärder kopplat till när brott sker inom nämndens verksamhet. Initiativtagarna föreslår:

- att ge förvaltningen i uppdrag att införa rutiner som innebär att alla kända misstänkta brott inom förvaltningens verksamhet ska polisanmälas rutinmässigt och omgående
- att ge förvaltningen i uppdrag att vidta relevanta stödåtgärder till offer, medarbetare såväl som Malmöbor med insatser, som utsätts för brott inom förvaltningens verksamhet
- att ge förvaltningen i uppdrag att säkerställa att rutinerna och förvaltningens hantering av händelser ej påverkar rättsväsendets hantering av polisanmälan negativt
- att uppdragen redovisas till nämnden.

Vid nämndens behandling av ärendet den 25 mars 2026 gav nämnden förvaltningen i uppdrag att återkomma till nämnden med underlag för att kunna ta ställning till nämndinitiativets förslag till beslut. Denna tjänsteskrivelse utgör detta underlag.

Förvaltningens arbete för att upptäcka våld eller annan brottslighet

Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningens arbete med att upptäcka våld utgår från den politiskt beslutade och stadsgemensamma planen Fri från våld – en gemensam angelägenhet 2022–2026. Utifrån planen har hälsa-, vård och omsorgsförvaltningen tagit fram en handlingsplan för det interna arbetet. Handlingsplanen beskriver hur nämnden ska arbeta med målet att ingen ska bli utsatt för våld, vilket inkluderar att förvaltningen sprider kunskap om våld hos medarbetare och i samhället, samverkar med relevanta aktörer och ställer frågor om våld i kontakt med Malmöbor.

Utifrån handlingsplanen har förvaltningen tagit fram Rutin för åtgärd vid våld i nära relation mot personer som är äldre eller personer med funktionsnedsättning. Rutinen är

ett stöd i mötet med personer som misstänks bli utsatta för våld, blir utsatta för våld, utsätter andra för våld eller barn som bevittnar våld. Enligt rutinen ska alla professioner ställa frågor om våld. Förvaltningen har även tagit fram en vägledning till rutinen som är avsedd för medarbetare. Vägledningen innehåller utförligare information om våld i nära relation, så som vad som definieras som våld, samtalsstöd om hur medarbetare ska fråga enskilda vid misstanke om våld och hur medarbetaren ska agera om det förekommer våld.

Under 2024 deltog förvaltningen i en studie med forskare från Linköpings universitet som syftade till att på lång sikt förbättra vården och omsorgens identifiering av och stöd till äldre personer som är eller har varit utsatta för olika typer av övergrepp. Studien visade på vikten av att fråga om våld då studiens resultat visade att allt fler våldsutsatta upptäcks genom att rutinmässigt ställa frågor om våld. Därför har verksamhetsspecifika arbetssätt tagits fram utifrån studien inom avdelningen för myndighet, som ofta möter den enskilde för första gången. Vidare har en ökad samverkan inletts med arbetsmarknads- och socialförvaltningen gällande våldsutsatta brukare och patienter, utifrån att de är ansvarig förvaltning för våld i nära relation.

Dialog om brott som rör nämndens målgrupp och aktuella rutiner ska kontinuerligt diskuteras med medarbetare som arbetar brukarnära. I dialog lyfts särskilt vikten av att som medarbetare vara uppmärksam på om något inte känns rätt och våga fråga den enskilde samt att agera och stötta när brott upptäcks.

För att förebygga andra typer av brott mot nämndens målgrupp anordnas trygghetsträffar på bland annat nämndens mötesplatser där polisen och säkerhetsfunktioner på förvaltningen medverkar för att informera om brott och andra trygghetsfrågor.

Förvaltningens arbete när våld eller annan brottslighet upptäcks

Enligt rådande rutiner ska 112 alltid kontaktas vid en akut situation så som vid pågående brott eller vid fara för liv.

Vägledningsmaterialet som är kopplat till rutinen om åtgärd vid våld i nära relation innehåller ett mer utförligt stöd för medarbetare i arbetet med våldsutsatta Malmöbor. Vägledningen innehåller ett stycke kring polisanmälan som beskriver att personalen i första hand ska motivera den enskilde själv att anmäla ett brott och att vid behov stödja den enskilde att göra en polisanmälan. Vidare beskriver vägledningen att huvudregeln för att lämna uppgifter till polisen är att den som blivit utsatt för brott ger sitt godkännande.

Rutinen och vägledningen beskriver att den brottsutsatte kan vara i behov av olika stöd beroende på vilket brott den enskilde varit utsatt för och att den enskilde kan vara i

behov av stöd av medarbetare för att ta del av stödet. Vid sexuellt våld är det lämpligt att vid behov hjälpa den enskilde att ta kontakt och besöka vården för en läkarundersökning samt stödja i kontakt med till exempel Traumamottagning Centrum för sexuell hälsa. Vid våld i nära relation är det lämpligt att medarbetare tar kontakt med enheten våld i nära relation på arbetsmarknads- och socialförvaltningen för vidare rådgivning. Vid brott generellt hänvisas den enskilde till kontakt med Centrum för brottsutsatta och medling inom Malmö stad som erbjuder samtalsstöd och krisbearbetning för våldsutsatta Malmöbor.

Ansvarig chef har ansvar för att säkerställa att den som blivit utsatt för ett brott får det stöd som denne behöver vilket vid behov kan inkludera en utökning av den enskildes insatser. Ansvarig chef ska också säkerställa att arbetsgruppen får relevant stöd.

Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen har sedan 2024 en vägledning vid brott mot nämndens målgrupp, vilket inkluderar mer än bara våldsbrott. Vägledningen beskriver vilka åtgärder som ska vidtas när brott mot nämndens målgrupp upptäcks. Exempel på åtgärder är att uppmuntra och/eller stödja den enskilde att polisanmäla samt informera om vilka stöd den enskilde kan få i att hantera det som skett och stötta den enskilde i att ta hjälp av stödet.

Arbetsrättslig process

Arbetsgivaren ansvarar för att skyndsamt utreda händelser som kan leda till arbetsrättsliga åtgärder för en medarbetare. Detta gäller även när en polisanmälan har gjorts. Tvåmånadersregeln i lagen om anställningsskydd (LAS) innebär att arbetsgivaren inte får grunda ett beslut om uppsägning eller avsked enbart på omständigheter som varit kända i mer än två månader. Tidsfristen börjar löpa när arbetsgivaren har tillräcklig kännedom om de faktiska omständigheterna. En polisanmälan påverkar inte denna tidsfrist. Arbetsgivaren kan därför inte avvakta resultatet av en förundersökning utan behöver bedriva en egen arbetsrättslig utredning parallellt. Utredningen ska fokusera på om medarbetaren har åsidosatt sina skyldigheter i anställningen, inte på att fastställa brott. Samtidigt ska utredningen genomföras på ett sätt som inte riskerar att påverka en eventuell förundersökning. Sammanfattningsvis behöver arbetsgivaren:

- utreda skyndsamt och självständigt för att säkerställa tillräckliga beslutsunderlag
- fatta beslut inom två månader från kännedom
- vid behov samordna med polisens arbete och utreda med försiktighet
- om möjligt fatta beslut utan att invänta lagakraftvunnen dom.

Ny sekretessbrytande bestämmelse

Från den 1 december 2025 finns en ny sekretessbrytande bestämmelse i 10 kap. 15 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL. Syftet med den nya bestämmelsen är att myndigheter ska kunna samarbeta och byta information med varandra för att förebygga, förhindra, upptäcka eller utreda brottslighet, felaktiga utbetalningar eller andra former av fusk och överträdelser. I den nya bestämmelsen är socialtjänsten inte längre undantagen och ska därför kunna byta information med andra myndigheter utifrån syftet. De rutiner och vägledningar som finns är inte än uppdaterade efter de nya bestämmelserna. Det pågår ett arbete hos stadsjuristerna kring de nya sekretessbrytande bestämmelserna vilket förvaltningen avvaktar.

Förvaltningens rekommendationer

Förvaltningen anser att befintliga interna rutiner och vägledningar behöver förtydligas för att utgöra ett ändamålsenligt stöd för medarbetare och chefer och för att säkerställa att misstänkt brottslighet kan utredas så effektivt som möjligt, vilket inbegriper initiativtagarnas punkt 1 och punkt 3. Det råder bland annat en osäkerhet kring vilken information som får delas med Polismyndigheten, varför förvaltningen har ett inbokat möte med Polismyndigheten i april 2026. Syftet med mötet är att diskutera korrekt informationsdelning mot bakgrund av de nya sekretessbrytande bestämmelserna och hitta forum för samverkan framåt. Förvaltningen har också identifierat otydligheter kring var dokumentation ska ske då olika professioner dokumenterar i olika system som inte alltid är lämpliga, samt svårigheter kring misstänkta brott som inbegriper personer med kognitiv svikt och när personer som utsatts för brott motsätter sig en polisanmälan. Förvaltningen rekommenderar därför att nämnden ger förvaltningen ett utredningsuppdrag i frågan. Utredningen föreslås innehålla bland annat följande:

- När och hur förvaltningen ska polisanmäla misstänkta brott.
- Hur det interna arbetsrättsliga arbetet kan ske utan att påverka rättsväsendets hantering negativt.

Förvaltningen föreslår att arbetet ska ske i samråd med Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten samt att utredningen ska samordnas med stadskontorets arbete och sedan återrapporteras till nämnden. Rutiner och vägledningar bör därefter uppdateras.

Ansvariga

Carl Bexelius Avdelningschef